

İÇİNDEKİLER



2 Çekirdek Su Çiçeği Oldu!

5 Yaprak İnsanlar!

6 Alican Doktorda!

10 Farkları Bul!

11 Çok Merak Ediyorum

12 Doktor Bülent Amca'nın Dağınık Muayenehanesi!

14 Hastanede Neler Oluyor?

16 Daaa Diii, Daa Diii Ambulans Geliyor!

18 Eczane

20 Ayşe Okuldan Gelince Neler Yapacak?

22 Temizlik Zamanı!

26 Haydi Mutfığa

28 Çakçak Keşfediyor

30 Küçük Eller İşbaşında

32 Kırçıl'ın Seçtikleri



Çekirdek Suçıçığı Oldu!







Çekirdek, sana bir haberim var. Az önce Karamel'in annesiyle konuştum. Karamel de suçiçeği olmuş! O da birkaç gün okula gitmeyecekmiş.

Yaşasın! O zaman belki birlikte oyun oynayabiliriz!



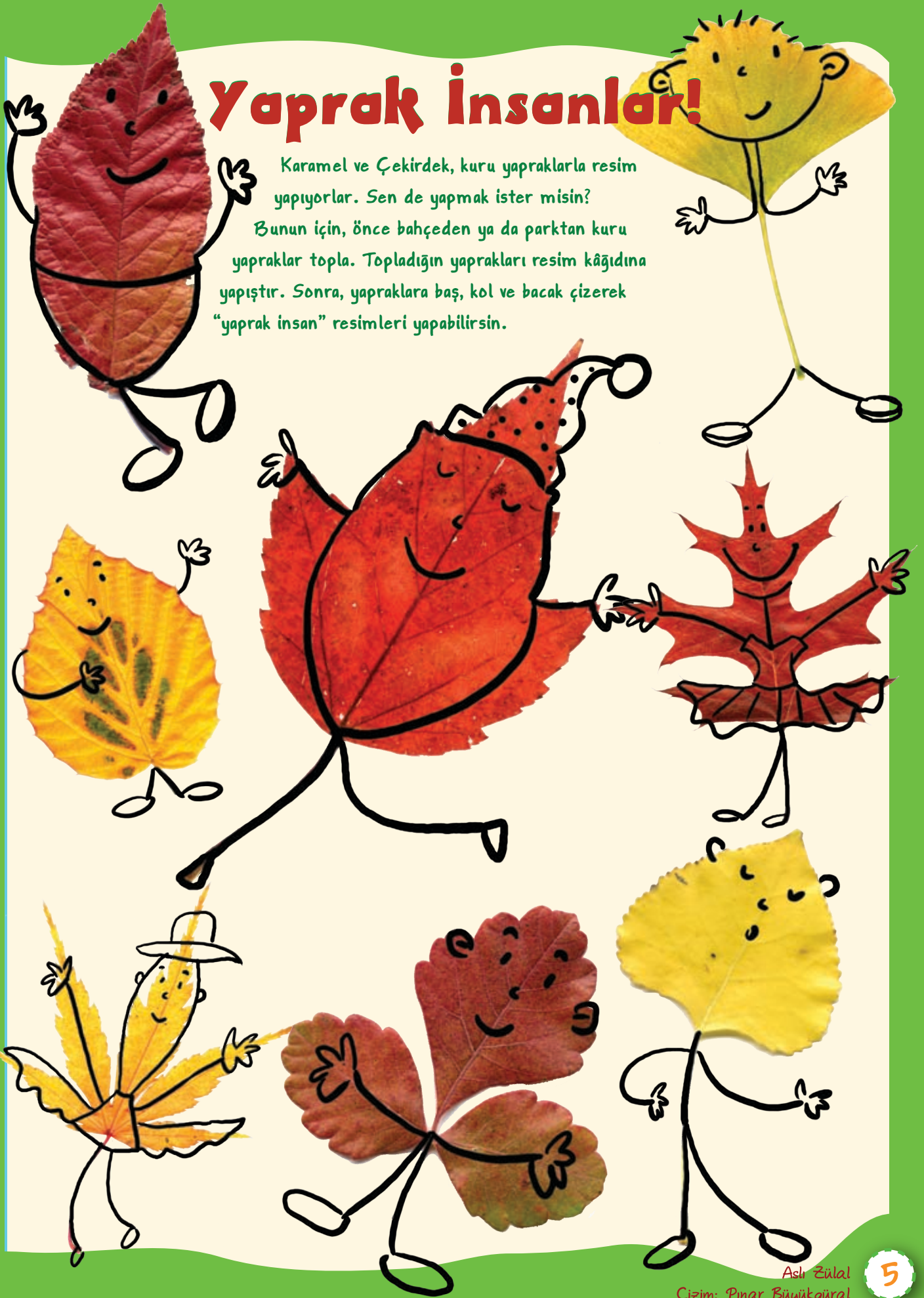
Doktor döküntüleri kaşımamam gerektiğini söyledi. Biz de, tırnaklarımızı kısacık kestik. Unutur da kaşırsam diye!

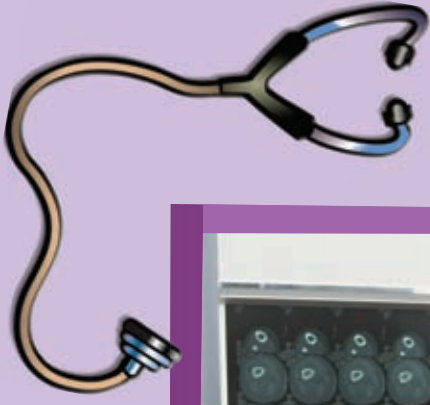
Benim tırnaklarım da kısacık! Ben suçiçeği aşısı olmuşum. Onun için hafif geçiriyormuşum. Ama yine de başka çocuklara bulaştırmamak için okula gitmiyorum.

Yaprak İnsanlar!

Karamel ve Çekirdek, kuru yapraklarla resim yapıyorlar. Sen de yapmak ister misin?

Bunun için, önce bahçeden ya da parktan kuru yapraklar topla. Topladığın yaprakları resim kâğıdına yapıştır. Sonra, yapraklara baş, kol ve bacak çizerek "yaprak insan" resimleri yapabilirsin.





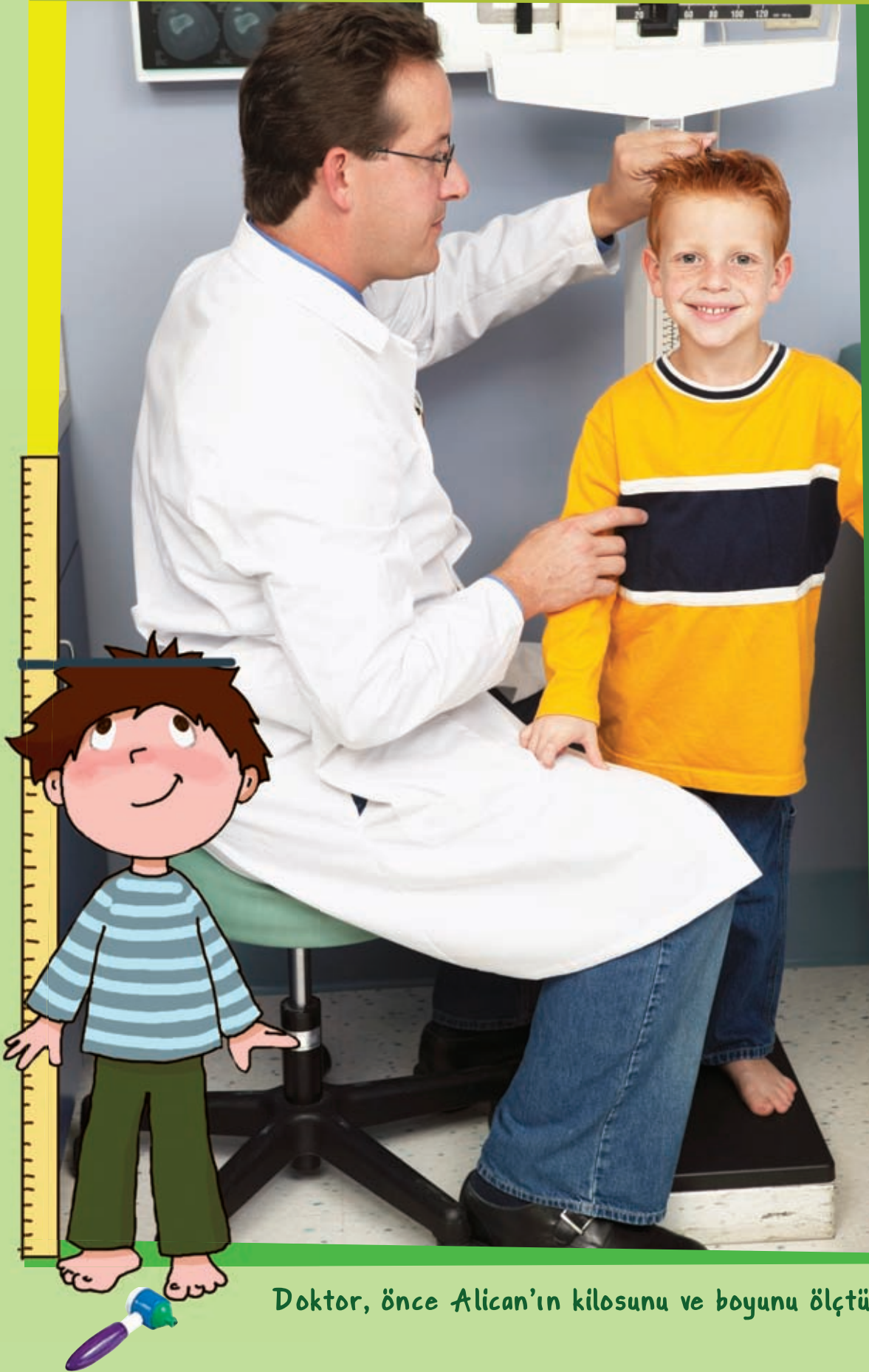
Alican Doktorda



Fotograf: Visual Photos

Alican dedesiyle birlikte doktora gitti.





Fotograf: Visual Photos

Doktor, önce Alican'ın kilosunu ve boyunu ölçtü.



Fotograf: Visual Photos



Sıra Alican'ın göğsünü dinlemeye gelmişti ki, Alican "Önce Bobo'yu muayene eder misiniz?" diye sordu. Doktor, stetoskopuyla Bobo'nun göğsünü dinledi. Alican'a "Bobo, sağlıklı bir ayıcık" dedi.



Fotoğraf: Visual Photos



Doktor, Bobo'dan sonra Alican'ın da göğsünü dinledi. Sonra da kulaklarına, boğazına baktı.



Fotoğraf: Visual Photos

Muayene bittikten sonra Alican, "Benim de doktor aletlerim var. Annemin ateşini ölçüyorum. Babamın kalbini dinliyorum. Dedemin de boğazına bakıyorum. Büyüyünce ben de doktor olmak istiyorum." dedi. Bunun üzerine doktor bir şey yaptı. Fotoğrafa bak ve söyle! Sence doktor ne yaptı?

Farkları Bul!

Haydi, iki fotoğraf arasındaki farkları bulmaya çalış.
Bakalım, kaç fark bulabileceksin!



Fotoğraf: Visual Photos



Fotoğraf: Visual Photos

Nasıl hapşırırız? Hapşırırken vücudumuzda neler oluyor?

Zeynep Rana Çiçek / 7 yaş / İstanbul



Bazen burnumuzun içine bizi rahatsız eden maddeler kaçır. Bu maddeler, havada uçan tozlar ya da çiçektozları olabilir. Bazen de nezle oluruz ve burnumuza mikroplar yerleşir. Bu gibi durumlarda vücudumuz bu maddelerden kurtulmak için harekete geçer. Çene, dudak ve göz kapağı kaslarımız kasılır. Veee hızlı, gürültülü bir biçimde soluk veririz. Yani "hapşırırız"! Ancak tüm bunlar biz istemeden gerçekleşir.



Doktor Bülent Amca'nın Dağınık Muayenehanesi!

Birileri Doktor Bülent Amca'nın muayenehanesini çok dağıtmış! Ancak doktorun burayı hemen toplaması gerekiyor. Çünkü dışarıda onu bekleyen hastaları var! Aşağıdaki boş yere ortadan kaldırması gereken şeylerin resmini çizer misin?



Hastanede Neler Oluyor?

Burası bir hastane! Hastalandığımızda gittiğimiz yer!.. Hastaneler, birçok bölümden oluşur. Resmi inceleyip bu bölümleri tanımak ister misin?

Doktorlar, “ameliyathane”de hastaları ameliyat ediyor.

Hastalar, doktorların önerdikleri ilaçları “eczane”den alır.

Hemşire, “aşı ve kan alma odası”nda hastalarla ilgileniyor.

Doktorlar, “acil servis”e getirilen hastalarla hemen ilgilenir.

Göz doktoru, “oftalmoskop”la hastanın gözüne bakıyor. Duvarda da iyi görüp görmediğimizi anlamaya yarayan “snellen levhaları” var.

Hastanede “acil servis” bulunur. Buraya hemen tedavi edilmesi gereken hastalar getirilir.



Bu insanları hastanenin
içinde bulabilir misin?



Yeni doğan bebekler bir süre “yeni doğan servisi”nde kalıyor. Onlarla, hemşireler ilgileniyor.

Bazı hastalar, iyileşene kadar hastanede yatar.

Kulak burun boğaz doktoru, “abestang”la hastanın boğazına bakıyor. Yatağın üzerinde duran “otoskop”la da kulaklarına bakacak.

Çocuk doktoru, “mezura”yla bebeğin başının çevresini ölçüyor.

Hastalar, önce “hasta kabul masası”na gider ve doktora muayene olmak için randevu alır.

Daaa Diii Daa Diii Ambulans

Bazen “daaa diii” diye siren alarak giden bir ambulans görürüz. Bu, ambulans bir hastayı hastaneye götürüyor demektir. Peki ambulans neden siren alar? Ya da zerindeki AMBULANS yazısı neden ters yazılır? Ambulansla ilgili öğrenecek daha pek çok Şey var!

Ambulans hızla hastaneye gidebilmek için sirenini çalar ve renkli ışıklarını açar. Böylece yoldaki diğerk sürücüler ambulansa yol verir.

Ambulansın nndeki “AMBULANS” yazısı ters yazılır.

Bu, ndeki otomobil sürücülerinin aynadan baktıklarında “AMBULANS” yazısını kolayca okuyabilmelerini sağlar.



Geliyor!

Bu bir telsiz anteni. Ambulanstaki görevliler hastayı hastaneye götürürken, telsizle hastaneyi arar. Böylece hastanedeki doktorlar, hasta için gerekli hazırlıkları önceden yapar.

Ambulansın içinde, oksijen tüpü, tansiyon aleti, boyunluk gibi birçok sağlık malzemesi bulunur. Sağlık görevlileri, hastaya yardım ederken bunları kullanır.

Ambulansta sağlık görevlileri bulunur. Bu görevliler, hastaneye gidene kadar hastaya yardım eder.



Hasta hastaneye gidene kadar "sedye"de yatar. Bu sedye, hastanın taşınmasını kolaylaştırır.

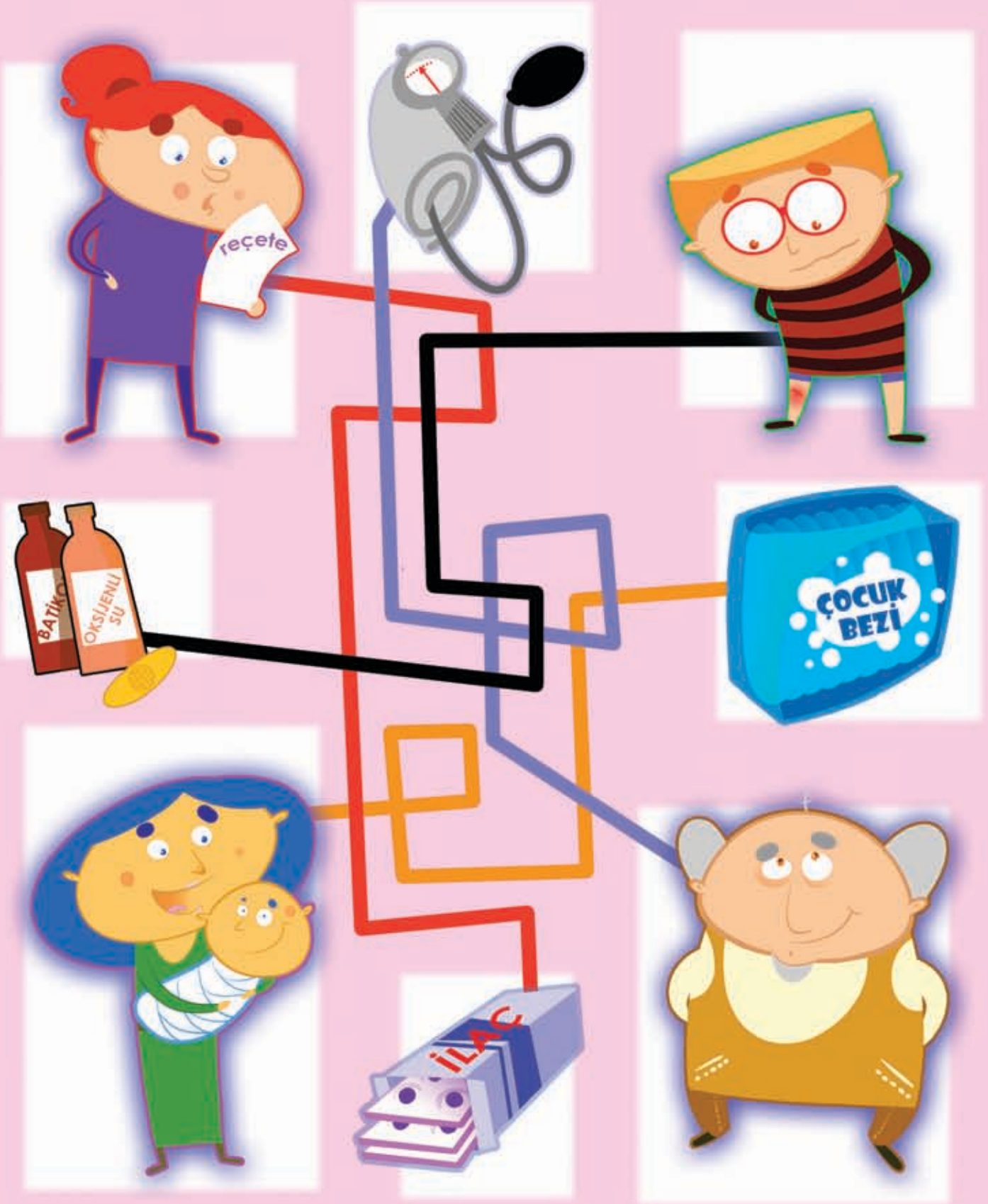
ECZANE



Eczaneler, ilaçların satıldığı ve hazırlandığı yerlerdir. Hemen her mahallede bir eczane bulunur. En çok da hastane ve sağlık ocaklarının yakınında... Eczanelerde, eczacılar, eczacı kalfaları ve çıraklar çalışır. Tüm çalışanlar beyaz önlük giyer.



Doktorların reçetelere yazdığı ilaçları eczanelerden alırız. Eczanelerde, boyumuzu, kilomuzu ölçtürebiliriz. Şampuan, sabun, pamuk gibi temizlik ürünlerini de eczanelerde bulabiliriz.



Eczaneye Kim Niye Geldi?

Eczaneye dört müşteri geldi. Bu müşterilerin eczaneye hangi amaçlarla geldiğini bulur musun? Bunun için çizgileri izlemen yeterli.

Ayşe Okuldan Geline

Ayşe, ailesi ve kedileriyle bu evde yaşıyor. Şimdi okuldan geldi. Evde yapacak o kadar çok şey var ki! İlk önce ellerini yıkayacak. Sonra mutfakta yemeğini yiyecek. Banyoda dişlerini fırçalayacak. Peki yatma zamanı gelene kadar başka neler yapacak? Sen de Ayşe'yle beraber bu evde olduğunu ve aynı işleri yaptığını düşünebilirsin. Bunun için sokak kapısından başlayarak parmağını odaların üzerinde gezdirmen yeterli. İlk önce nereye gideceğini biliyorsun!



Neler Yapacak?



Ayşeler'in
kaç kedisi
var?

Temizlik Zamanı!



Sağlıklı olmak için dikkat etmemiz gereken pek çok şey var. Düzenli uyumak, spor yapmak, dengeli beslenmek gibi. Ayrıca, temizliğimize de dikkat ederiz. Temiz olmak için, ellerimizi yıkarız, banyo yaparız, dişlerimizi fırçalarız. Biliyor musun, temizlik yalnızca bizim için değil hayvanlar için de çok önemli! Onların nasıl temizlendiğini öğrenmek ister misin?



Makak maymunları, tüylerini temizlemek için birbirlerine yardım ediyorlar.



Pembe kaşıkcı,
suyun içinde
kanatlarını çırparak
yıkıyor. Böylece, hem
kanatları hem de
gövdesi temizleniyor.



Papağan,
gagasıyla
tüylerini
temizleyip
kabartıyor.



Yeşil su
kaplumbağası, temizlik
molası vermiş.
Cerrah balıkları,
kaplumbağanın vücudunu
temizliyor.



Yavru fil,
annesiyle birlikte
hem yıkıyor
hem de
oyun oynuyor.



Minik kediciğ
tüylerini yalıyor.
Böylece tüyleri
tertemiz
oluyor.



“Meyve Suyu Yapalım”

“Kırmızı Tatlılık”

Malzeme

- 2 orta boy mandalina
- 1 orta boy nar
- 1 avuç maydanoz
- 1 orta boy ayva

“Turuncu Şekercik”

Malzeme

- 2 elma
- 3 havuç
- 1 küçük turp



Bu sayfadaki etkinlik mutlaka yetişkinlerle birlikte yapılmalıdır.



“Kırmızı Tatlıcık” ve “Turuncu Şekercik”! İşte sizin için hazırladığımız iki farklı meyve suyu!.. İşe meyve ve sebzeleri yıkayarak başlayın. Daha sonra meyve ve sebzelerin resimlerini yapın. Bu resimleri kesip, yapışkan bantla meyve suyu bardaklarının üzerine yapıştırın. Şimdi de meyve ve sebzelerin suyunu sıkın ve süslediğiniz bardakların içine doldurun.

NOT: Bir katı meyve sıkacağıyla pek çok sebze ve meyvenin suyunu kolayca elde edebilirsiniz!

Afiyet olsun, iyi eğlenceler.

Yazı ve fotoğraflar: İpek Kuşçu

Ne Kadar Hızlısın?



Hiç merak ettin mi? Sıcak bir şeye dokunduğunda neden elini aniden çekersin? Peki, yüzüne doğru bir sinek uçtuğunu farkettiğinde neden hızla gözünü kapatırsın? Üstelik tüm bunları hiç düşünmeden, kendiliğinden yaparsın. Aslında böyle hızlı hareket ederek, vücudunu dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı korursun!

Çakçak,
sence ben
hızlı hareket
edebiliyor muyum?



Bir
doktor, küçük
plastik bir çekiçle
hastanın dizine
vurduğunda neden
bacanın hızla ileri
fırlar?

Bunu anlamanın
bir yolu var.
Hızını ölçecek
basit bir alet
yapabilirsin.



Haydi, Sen de Dene!

Gerekli malzeme:

30 cm'lik cetvel

Dosya kâğıdı

Makas

Renkli boya kalemli

Yapıştırıcı



Pembe bölümden yakalarsan hızlısın!

Mavi bölümden yakalarsan çok hızlısın!

Yeşil bölümden yakalarsan çok ama çok hızlısın!



1. Cetveli dosya kâğıdının üzerine koy. Bir kalemle cetvelin çevresini çiz. Böylece bir dikdörtgen oluşur. Bu dikdörtgeni kes.
2. Dikdörtgeni 3 eşit parçaya böl. Her bölümü farklı bir renge boya.
3. Dikdörtgeni cetvelin üzerine yapıştır. Hızını ölçecek alet hazır! Peki, bu aleti nasıl kullanacaksın?
4. Bir arkadaşın cetveli en üst kısmından tutsun. Sen de başparmağın ve işaret parmağınla cetveli tutacakmış gibi hazır bekle. Ama cetveli sakın tutma!
5. Arkadaşın sana söylemeden aniden cetveli bıraksın ve sen de cetveli yakalamaya çalış. Ne kadar kısa sürede cetveli yakalarsan o kadar hızlısın demektir!

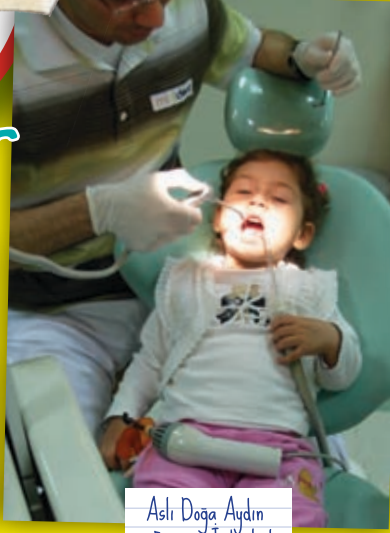


küçük eller işbaşında

Ekim sayımızda, sağlıklı olmak için neler yaptığınızı sormuştuk. Bunu, bir fotoğrafı bize de göstermenizi istemiştik. İşte sizden gelen fotoğraflar! Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da web sayfamızda görebilirsiniz. Web sayfamızın adresi: <http://www.tubitak.gov.tr/merakliminik>



Zeynep Ulasdir
3 yas - Edirne



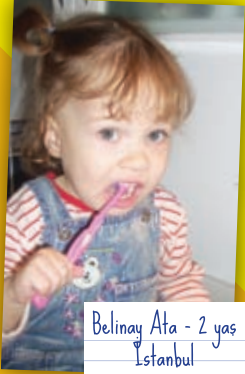
Aslı Doga Aydın
2,5 yas - İstanbul



Elif Gocmen - 4 yas
Mugla



Zeynep Yaman - 6 yas
Ankara



Belinay Ata - 2 yas
İstanbul



Elif Civelek - 7 yas
Eskisehir



İdil Karabal - 3 yas
İstanbul



Nehir Koc - 4 yas
Bursa



Nisan Yılmaz - 3,5 yas
Ankara



Efdelya Göl - 6 yas
Trabzon



Doğu Tezcan - 4,5 yas
İzmir



Dilara Soydan - 4 yas
Antalya



Emre Bulduk - 5,5 yas
Kocaeli



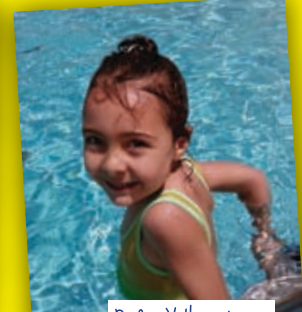
Doga Koksall - 4,5 yas
Ankara



Derin (3), Ada (5)
Dündar - İstanbul



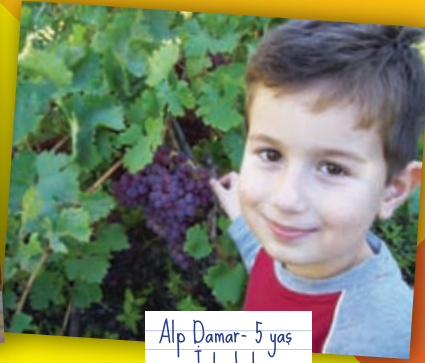
Deniz (3), Simay (7)
Meteoglu - Erzincaan



Defne Yalkin - 6 yas
Ankara



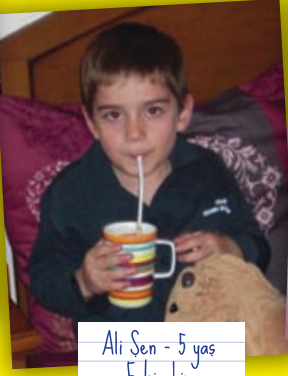
Sencer (6), Nalan (4)
Cural - Antalya



Alp Damar - 5 yaş
İstanbul

Şubat 2009 sayımız için eliş kâğıdı, karton, ip gibi malzemeler kullanarak bir "kedi kostümü" tasarlayın. Kostümlerinizi giyin ve bir fotoğraf çektirin. Bu fotoğrafı 15 Ocak'a kadar bize gönderin. Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve oturduğunuz ili yazmayı unutmayın. Adresler aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
Atatürk Bulvarı No: 221
06100 Kavaklıdere / ANKARA
e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr



Ali Sen - 5 yaş
Eskişehir



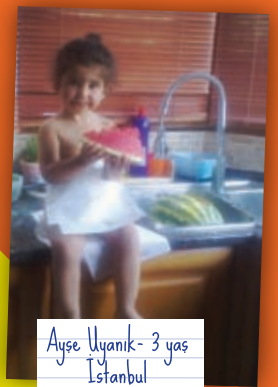
Utku Gür - 5 yaş
Muğla



Bartu (6), Barlas (5)
Alagöz - Ankara



Aybuke Nacak
5,5 yaş - Isparta



Ayşe Uyanık - 3 yaş
İstanbul



Asrin Özgül - 5,5 yaş
Malatya



Yağmur Sarıyar
4 yaş - İstanbul



Mehmet Akkurt
4 yaş - İstanbul



Nehir Saydam - 4 yaş
İzmir



Azra Sayın - 5 yaş
Tekirdağ



Berke Ersöz - 5 yaş
Ankara



Barkın Kanbur - 6 yaş
Kocaeli



Ömer Aydın - 3,5 yaş
Sakarya



Altan Uludogan
7 yaş - Ordu



Bora Aytac - 6 yaş
Adıyaman





Kırçığın Seçtikleri Gezi



Kışın
Doğada
Neler
Oluyor?

Yaz aylarında ailece gitmekten hoşlandığınız bir yere, bu aylarda da bir gezi düzenleyin. Bu yer, deniz kıyısında bir çay bahçesi, bir doğa parkı, bir dağ yolu ya da kentin dışındaki bir yerleşim yeri olabilir. Bu gezi sırasında çocuklarla mevsimlere göre doğada ne tür değişiklikler olduğunu konuşabilirsiniz. Gittiğiniz yerde ne gibi değişiklikler gözünüze çarpıyor? Yazın rastladığınız hayvanlara bu mevsimde de rastlanıyor mu? Ağaçlarda ve öteki bitkilerde değişiklikler var mı? Güneş yazın olduğu kadar parlak mı?.. Gezi sırasında kozalak, meşe palamudu gibi çeşitli tohumlar ve kuru yapraklar toplayabilir, eve dönünce bunlarla bir sergi hazırlayabilirsiniz.

Kitap

Diş Hekiminde, Doktorda, Hastanede...

Diş hekimi dişleri nasıl muayene ediyor? Doktorun muayenehanesinde neler var? Hastanede bir ameliyattan önce ve sonra neler yaşanıyor?.. TÜBİTAK Erken Çocukluk Kitapları dizisinden yayımlanan “Diş Hekiminde”, “Doktorda” ve “Hastanede” adlı bu üç yeni kitapta işte bunlar anlatılıyor. Kitapların her birinin kahramanları çocuklar! Bir de onların anne-babaları, köpekleri, kedileri ve kitap sayfalarında dolanan küçük sarı ördek var. Kitapların üçünü de Anne Civardi yazmış, Stephen Cartwright resimlemiş, Ezgi Perktaş Türkçeleştirmiş.



Elişi

Sağlıklı Besinler Kolajı

Sağlıklı olmak ve büyümek için dengeli beslenmek çok önemli! Bunun için meyve ve sebzeler, baklagiller, ekmecek ve makarna gibi tahıl ürünleri, süt, yoğurt, yumurta ve et gibi hayvansal ürünleri tüketmemiz gerekiyor.

Bunlar, sağlıklı besinler! Çocuğunuzla birlikte, bu besinleri her zaman hatırlamanızı sağlayacak bir kolaj yapabilirsiniz. Gazetelerden ve dergilerden yiyecek ve içecek resimleri kesin. Birlikte, bunlardan hangilerini ne sıklıkta tüketmemiz gerektiğini konuşun.

Daha sonra kestiğiniz resimleri bir resim kâğıdına yapıştırarak bir kolaj oluşturun. Kolajı çizimlerle zenginleştirmeye de çalışabilirsiniz. Bu kolaj, buzdolabının kapısına ya da mufak duvarına çok yakışabilir!



Çizim: Pınar Büyükgöral

Öykü oluşturma

“Büyükbabam ve Büyükbabamla Bir Gün...”

Çocuğunuzun büyükannesi ya da büyükbabasıyla ilgili bir anısını hatırlamasını sağlayın. Anlattıklarını bir kâğıda yazın. Öykü bitince, kâğıdı büyükanne ve büyükbayla birlikte çekilmiş fotoğraflar ve resimlerle süslemesine de yardım edebilirsiniz. Sonra da, öyküyü şanslı büyükanne ya da büyükbabaya ulaştırabilirsiniz.

Kaynak: Ellison, Shelia & Gray, Judith “365 Days of Creative Play”, Sourcebooks Inc., Illinois, ABD, 3. basım.



Çizim: Pınar Büyükgöral